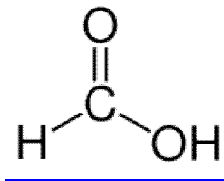

Oxigéntartalmú szénvegyületek Legfontosabb karbonsavak

A kis és a nagy szénatomszámú karbonsavak közül is kettőt-kettőt említünk meg.

KIS SZÉNATOMSZÁMÚ KARBONSÁVAK

Hangyasav (HCOOH)

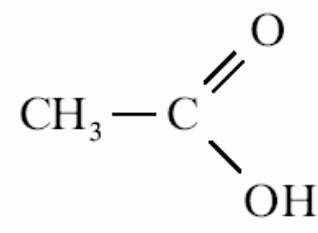

FIZIKAI TULAJDONSÁG	KÉMIAI TULAJDONSÁG
• szúrós szagú, • színtelen • folyékony halmazállapotú • maró hatású ○ szúnyogok ○ méhek ○ csalán } találkozunk vele	• legerősebb karbonsav, • lúgokat közömbösíti • fémeket hidrogénfejtés közben oldja ○ https://www.youtube.com/watch?v=OzaKry8kLJE • Mutatja az ezüstitűkőr próbát ○ https://www.youtube.com/watch?v=SKvo4rjOxt4

Felhasználása

- gyapjúszínezés
- hordók fertőtlenítése
- bőrcserzés
- gyógyszeripar — reuma elleni gyógyszer

Ecetsav (CH₃COOH)

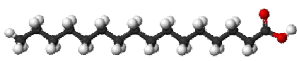
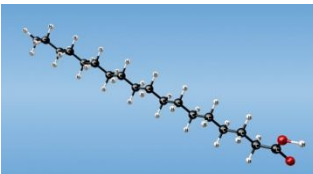
Etilalkohol második oxidációs terméke

FIZIKAI TULAJDONSÁG	KÉMIAI TULAJDONSÁG
- szúrós szagú, - színtelen - folyékony halmazállapotú - vízmentes ecetsav 17 °C-on kristályosodik.	https://www.youtube.com/watch?v=6Zh7yC5ey4w - savas kémhatású, - lúgokat közömbösíti - fémek egy részét oldja hidrogénfejődés közben - fémoxidokat is oldja - szódabikarbónával széndioxidot fejleszt

Felhasználása

- o élelmiszeripar,
- o műszalak előállítás
- o oldószer

NAGY SZÉNATOMSZÁMÚ KARBONSÁVAK

NÉV	KÉPLET	SZERKEZET	TULAJDONSÁG
Palmitinsav	$C_{15}H_{31}-COOH$		- o szilárd halmazállapotúak - o vízben nem oldódnak - o lúgokkal sók képeznek
Sztearinsav	$C_{17}H_{35}-COOH$		↓ Szappan

Érdekességek

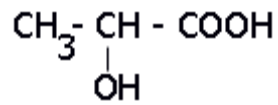
1. Konzervdoboz belső bevonata
2. Ecetsav oxigén jelenlétében még a rezet is oldja.

Mérgező vegyület

3. Jégecet

4. Tejsav

savanyú káposztában, kefirben, kovászos uborkában megtalálható

Probiotikumok

- táplálékkiegészítők, amelyek a szervezet számára fontos baktériumokat juttatnak a szervezetbe,
- legtöbb tejsavbaktériumot tartalmaz,
- szénhidrátokat tejsavvá alakítja
- csökken a pH (savas közeg)

akadályozza a kóros organizmusok elszaporodását.

- segíti a természetes bélflóra helyreállítását, ezért fogyasztása antibiotikum szedése esetén fontos.

Házi feladat

Kétszer kettő...?

Mennyi kell belőle?

Egy salátalé készítésének receptje a következő: 3 dl vízhez keverjük 2,5 evőkanál ecetet (15%-os), 1 kávéskanál sót és 4 evőkanál cukrot! Hogyan készítsük el a salátalét, ha otthon csak 20%-os ecetünk van?